

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja kot priloga „SLOVENCU“ vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto; 40 kr. za pol leta. Naročniki „Slovenca“ ga dobivajo zastónj. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu, naročnina in inzerati pa opravištvu „DOMOLJUBA“. Ljubljana, v sementákih ulicah št. 2. — Naznanilo stane 8 kr. za dvostopno petit-vrsto, če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat, in 15 kr., če se tiska trikrat. Večkratno tiskanje je še veliko ceneje.

Štev. 17.

V Ljubljani, 3. septembra 1891.

Letnik IV.

Shod „Katol.-polit. društva“ v Škofji Loki.

V nedeljo popoldne ob 5. uri je imelo „Katol.-politično društvo“ prav lep in mnogoštevilno obiskan društven shod v Loki. Predsedoval je shodu predsednik društva prečast. g. kanonik Klun, počastil je mej drugim shod s svojo navzočnostjo deželni glavar kranjski blagorodni gosp. Oton Detela; shoda udeležilo se je tudi mnogo društvenih prijateljev iz loške okolice.

Predsednik iskreno pozdravi navzoče ude in goste ter po priliki nadaljuje: Že od davna se Ločani odlikujejo posebno po treh svojih lepih lastnostih. Ločani so zvesti svojemu Bogu, to priča Vaše krasne, in kar je še pomenljivejše, Vaše obilno obiskovane cerkve. Loka je bila vedno zvesta svojemu vladarju; z njim je delila vesele in žalostne ure in njeni sinovi so se vsikdar brabro borili za svojega vladarja. Ločani pa so bili tudi vedno zvesti svojemu narodu. To so pokazali pri vsaki priliki, vzlasti pa pri volitvah. Tako se je odlikovala Škofja Loka z dvojčikom svojim, starodavnim Kranjem, ki sta leta 1877. izvolila vkljub najsilnejšemu pritisku od raznih stranij slovenskega poslanca, dočim so vsa druga mesta na Kranjskem takrat izbrala nemčurske poslance. Ločani so torej vedno zvesti bili našemu geslu: Vse za vero, dom, cesarja!

Naše katoliško-politično društvo je imelo že priliko napraviti shod v Vašem prijaznem mestu. Shoda se gotovo še z veseljem spominjate, in reči moram, da je imel tudi zelo vesel in merodajen vpliv pri volitvi.

Gosp. dr. Ivan Snšteršič je govoril o prvi točki dnevnega reda: Vera in politika. Tukaj

povzamemo le glavne misli iz govora, katerega so navzoči zvesto poslušali. — V vsaki družini, družbi, državi treba v dosego stavljenega namena reda in zato treba gospodarja. Važno je torej, kdo naj gospodari v družini ali v državi. Pač le oni, kedor je dober, pravičen in resničen. To si pa zmotljivi ljudje razlagajo različno. Kar je enemu dobro, pravično in resnično, zdí se drugemu slabo, krivično, neresnično. Kristijan pa o tem nima nobenih dvomov. Krščanstvo nam je s svojimi načeli to popolno točno in jasno razodelo. — Dober, pravičen in resničen je, kedor živi po krščanskih načelih. Zato treba gledati, da gospodarijo v državi krščanski možje. Nekrščanski gospodar dela le zá-se, družina mu je le orodje, vir njegovemu delovanju je sebičnost, nasledek pa razdor in propad med gospodarjem in podložnim. Jednako, kakor pri družini, je tudi v državi.

Kako je v tem oziru v naši državi? Žal, ker moramo reči, da imajo splošno tudi v naši državi oblastvo v rokah večinoma nekrščanski ljudje. Ti pa se vzgojujejo po nekrščanskih šolah. Ako si torej želimo v tem oziru kaj boljšega, treba pred vsem v pravem pomenu krščanske šole, za katero se vsaj dozda, žal, brez vspeha trudijo naši pošteni krščanski zastopniki.

Tudi med nas Slovence se vrivajo, vzlasti v zadnjem času, liberalni, nekrščanski laži-preroki, ki se spoznajo vzlasti na tem, ker pobijajo in smešijo vse, kar je vernemu našemu sreč sveto in drago, ker vzlasti tako strastno napadajo naše duhovnike. Takim lažnjivim prerokom ni verjeti, njim ni zaupati; s takimi se poštenemu kristijanu ni pečati. Kakor

dozdaj, držite se i v prihodnje duhovnikov, ki Vam oznanjajo večno prave nauke krščanske vere, ki so najtrdnjša podlaga tudi za časno srečo, katero doseči je namen vsem državam.

Lep in jasen govor gosp. dr. Šušteršiča je bil sprejet od navzočih z obilno pohvalo.

Pri razpravi o tej točki oglasi se drd. J. Krek, ter v navdušenih in prepričevalnih besedah spodbuja navzoče, naj se vsikdar drže gesla: Skupaj držimo! Le tedaj bomo namreč dosegli kaj uspehov. Skupaj držimo tudi v politiki. Ako pri nas, kakor drugod, duhovniki posegajo v politiko, storijo to zato, ker je to v naših časih njihova sveta in vestna dolžnost. Tu pa se ne gre za „dolge duhovniške suknje“, tu se gre za dušni in gmotni napredek narodov. V tem oziru treba posnemati združene kristijane na Dunaju. Pred malo leti se duhovnik ni smel pokazati v nobeno javno družbo, ako ni hotel, da bo zasmehovan. A Dunajčani so spoznali in jeli čutiti, koliko hudega jim donáša liberalizem in hujškanje proti duhovnikom, zato so se temeljito spremenili. Danes Dunajčani vriskajo duhovniku nasproti, kadar se prikaže pri javnih zborih: krščanski Dunajčani zaupajo duhovnikom, ker vedo, da so to njih najboljši prijatelji. — Skupaj torej treba držati in znamenje te jedinstva naj bodo naši časniki, katere naročajmo, berimo in širimo; onim, kateri nimajo časa mnogo brati, priporočati je posebno „Domoljuba.“ — V posebni resoluciji pritrdi navzoči razvitim načelom gledé vere in politike.

O drugi točki: O namenih in delovanju „Katoliško-političnega društva“ go-

voril je društveni tajnik. Glavne misli govora so bile: Naše „Katoliško politično društvo“ se klanja načelu, da mora biti vera podlaga vsemu in vsega tudi javnemu našemu delovanju; biti moramo katoličani povsod, ne le doma za pečjo, tudi drugod, zlasti pri volitvah. Naše društvo vodi dalje namen Slovincem priboriti vse ustavne pravice v šoli in uradu, kakor neizprosno zahtevajo načela naše vere. Verni Slovinci ne pije, ne vpije, ne pleše za narod, pač pa se daruje, dela in moli za ljubljene svoj narod. Taka je ljubezen „brezdomovincev“ do naroda in prava je, jedino prava. — V občinskih zadevah namen je društvu braniti in hraniti zadnjo mrvo samostojnosti, ki smo si jo ohranili v sedanjih liberalnih, vsako samostojnost uničujočih časih. Samostojnost naših županij, naših občin braniti nam je kakor punčico svojega očesa. — V šolskih zadevah je naš namen: Verska šola! To moramo dobiti, sicer nam vse drugo nič ne pomaga. — V gospodarsko-socijalnih zadevah ima društvo namen pridobiti in utrditi veljavo krščanskim načelom pravice in ljubezni in priporočati varčno gospodarstvo z javnim imetjem. Pri vsaki priliki dviga glas, da naj se pravično vredé davki, zlasti za kmete in obrtnike in naj se odstranijo krivice, katere kopljejo grob delavskim stanovom.

Naše društvo ima namen in goji vsepovsod pravo avstrijsko domoljubje. In v tem oziru mu je naloga lahka, zakaj Slovinci je bil vsikdar zvest svojemu Bogu in zaradi tega vsikdar zvest svojemu vladarju.

To so v poglavitnih črtah nameni katoliško-političnega društva, za katere se društvo trudi pri-

Listek.

Bogatajeva hči.

1. Smrt očetova.

Vpokojeni stotnik Vidic je že nekaj let živel v malem mestecu K. s svojo jedino hčerko Gabrijelo. Stotnik sicer ni bil napačen človek, a skrival ni nikjer, da nič ne veruje, da je bogataj. Žena mu je kmalu umrla in to je bila zanj velika nesreča; še večja pa za hčer. Oče je mnogo skrbel, da bi se deklica izobrazila in olikala, a tega ni maral, da bi se mnogo ukvarjala s krščanskim naukom. Francosko, angleško govoriti, na klavirju igrati, v družbi lepo znati govoriti in prijazno se vesti, to je mislil stotnik, da je poglavitni namen šol za gosposke deklice. Poslal jo je torej v tako šolo, kjer so se vsega tega učile, kjer se je pa za-

nemarljalo najbolj poglavitno: vzrejevati in vnetati deklice za bogoljubno in delavno življenje.

Tako se je zgodilo, da Gabrijela ni imela veselja ne do molitve in ne do dela, ko se je vrnila iz šole k očetu. Zato pa tudi nikjer ni bila zadovoljna. Kako bi tudi bila? V višji dekliški šoli govorilo se je le o veselicah, o prijetnih družbah, o plesih, kamor zahajajo mladi lepi gospodiči, a vsega tega pa Gabrijela ni imela v malem mestu, kjer je oče prebival, družega pa ni znala; zlasti se ji je nespametno zdelo hoditi v cerkev in nizkotno prijeti za kako delo v domači hiši. Seveda, kaj hoče taka bela, nežna ročica v kuhinji, kjer je v nevarnosti, da se omaže?!

V družbi očetovih prijateljev jej je bilo tudi dolgočasno. To so bili sami že bolj postarni možje, ki so se razgovarjali le o politiki, o vojskah, o vremenu, o pijači itd. Zato se je tukaj Gabrijela čutila zelo nesrečno in je vedno silila očeta, da bi se preselili v kako večje mesto.

raznih prilikah. Da se bo trudilo s tem večjim uspehom, zato treba društvu vedno več udov. Pristopajmo torej h katoliško-političnemu društvu in podpirajmo časnike, kateri pišejo v duhu tega društva. Zato se tudi ne ustrašimo nobenega boja, ker brez boja ni zmage.

V sklepnem govoru spominja se gosp. predsednik, da se ravno nocoj poklanjajo Slovenci na Štajerskem v prijaznem Celju svojemu cesarju, ki je prišel na slovensko zemljo ogledat si svojo vojsko. Pozivlja navzoče, naj se tudi oni pridružijo svojim

slovenskim bratom na Štajerskem ter izrazijo presvetlemu vladarju svoja udanostna čutila. Temu pozivu navzoči radostno pritrdijo z navdušenimi „slava“ in „živio“-klici presvetlemu cesarju.

Pred sklepom shoda se v lepih besedah zahvali mestni župan škofjeloški g. Valentin Sušnik odboru katoliško-političnega društva, da si je zopet izbral prijazno Loko za svoje zborovališče, vzlasti zahvali prečast. g. predsednika in gg. govornike za njih trud in krassne besede, ki bodo Ločanom gotovo ostale v prijetnem spominu.

Kaj je novega po svetu?

Presvetli cesar prišel je pričetkom tega tedna v Celje, kjer so ga Spodnje Štajerci pozdravljali z veliko navdušenostjo. Okrog 20. septembra odpelje se cesar tudi v Prago, da si ogleda češko razstavo. To seveda ni všeč nemškim listom, ki so že dolgo časa trobili med svet, da cesarja ne bo v Prago, ker neki ni zadovoljen s sedanjimi razmerami na Češkem. — Tudi v **Zagrebu** vabi lepa razstava tujce od vseh strani v hrvatsko prvostolnico; tudi Slovenci v bližnjih dneh skupno obiščejo to razstavo. — **Nemški katoličani** bodo imeli letos svoj 38. katoliški shod v Gdanskem. Ker je na vzhodnem Pruskem mnogo Poljakov, zato bodo ti imeli en dan na shodu za se zborovanje, ki se bo vršilo v poljakem jeziku. Tako lepo, družijo katoliška vera razne narode mej seboj ter nas uči, da smo si raz-

lični narodi bratje, ki naj se ljubijo in medsebojno podpirajo. — V **Bruslju**, v glavnem mestu Belgije, imeli so socialisti ali prekucuhi svoj shod. Zbralo se jih je veliko od vseh krajev sveta. Prvi majnik hočejo vsako leto delavci praznovati in po vsem svetu zahtevati svojih pravic, in vzlasti delati na to, da se odpravi stalna vojska. Prav je, da se delavci in njih zastopniki zbirajo v obrambo svojih pravic, toda napačno je, da mnogi mej njimi hočejo to doseči s silo, kar pa oestro prepoveduje krščanska vera. — Dne 20. avgusta so v **Trijeru** na Nemškem slovesno razstavili Kristusovo suknjo, katere del hrani ondota cerkev kot dragoceno svetinjo. Slovesno službo božjo je imel škof Korum, ki je rekel v svojem govoru, da je Kristusova suknja, ki je brez šiva, podobna jedinosti katoliške Cerkve. Iz vseh krajev, vzlasti

Stotnik je zelo rad imel svojo jedinico, zato se je tudi on pripravljaj na odhod. Prodaj je svoje posestvo in ves denar je izročil svojemu prijatelju Blumu na Dunaju, ki je z denarjem kupčeval in si pri tem z igranjem na borzi pridobil veliko bogastvo. Tudi on je imel hčer, s katero je bila Gabrijela skupaj v višji dekliški šoli. Zato se je stotnik mislil preseliti na Dunaj. Toda človek obrača, Bog pa obrne.

Spomladi je bilo in stotnik se je na popotovanju prehladil ter moral v posteljo. Prijela ga je huda pljučnica in za starega moža je bila bolezen nevarna, smrtonosna.

Neki popoldan pride zdravnik. Gabrijela je zapustila očetovo sobo.

„Kaj bo z menoj, gospod zdravnik?“ reče stotnik s slabim glasom. „Kaj ne, da mi bo treba umreti?“

„Bog ne daj! — Kaj vendar mislite?“ pravi zdravnik. A glas njegov je bil tak, da je bolnik

precej uganil pravo misel zdravnikovo, katere ni hotel naravnost povedati.

„Ne zakrivajte nevarnosti staremu vojaku,“ pravi bolnik. „Seveda raji hočem, da bi Gabrijeli o tem nič ne omenili. Ne maram, da bi se mi jokala okrog postelje. Rad bi seveda videl, da bi bila hči preskrbljena; vendar tudi, tako upam, da ji ne bo nobene sile na svetu. Dal sem jo v šolo, kjer se je olikala in privadila lepega vedenja. Tudi nekaj denarja ji zapustim; upam torej, da bo tudi brez mene lahko živel.“

Stara dekla Barba je med tem razgovorom hodila ven in noter in vjela mnogo besed. „Seveda ima Gabrijela vsega dovolj,“ govorila je stara Barba sama seboj, „toda vere nima nobene, in vera je vsakemu za življenje najpotrebnejša.“ V tem pa jo pokliče nagloma zdravnik:

„Barba, Barba, hitro! Kje je Gabrijela? Urno naj pride k očetu, ki že umirajo.“

dodaj, držite se i v prihodnje duhovnikov, ki Vam oznanjajo večno prave nauke krščanske vere, ki so najtrdnjša podlaga tudi za časno srečo, katero doseči je namen vsem državam.

Lep in jasen govor gosp. dr. Sušteršiča je bil sprejet od navzočih z obilno pohvalo.

Pri razpravi o tej točki oglasi se drd. J. Krek, ter v navdušenih in prepričevalnih besedah spodbuja navzoče, naj se vsikdar držé gesla: Skupaj držimo! Le tedaj bomo namreč dosegli kaj uspehov. Skupaj držimo tudi v politiki. Ako pri nas, kakor drugod, duhovniki posegajo v politiko, storijo to zato, ker je to v naših časih njihova sveta in vestna dolžnost. Tu pa se ne gré za „dolge duhovniške suknje“, tu se gre za dušni in gmočni napredek narodov. V tem oziru treba posnemati združene kristijane na Dunaju. Pred malo leti se duhovnik ni smel pokazati v nobeno javno družbo, ako ni hotel, da bo zasmehovan. A Dunajčani so spoznali in jeli čutiti, koliko hudega jim donáša liberalizem in hujskanje proti duhovnikom, zato so se temeljito spremenili. Danes Dunajčani vrikajo duhovniku nasproti, kadar se prikaže pri javnih zborih; krščanski Dunajčani zaupajo duhovnikom, ker vedó, da so to njih najboljši prijatelji. — Skupaj torej treba držati in znamenje te jedinosti naj bodo naši časniki, katere naročajmo, berimo in širimo; onim, kateri nimajo časa mnogo brati, priporočati je posebno „Domoljuba.“ — V posebni resoluciji pritrdé navzoči razvitim načelom gledé vere in politike.

O drugi točki: O namenih in delovanju „Katoliško-političnega društva“ go-

voril je društveni tajnik. Glavne misli govora so bile: Naše „Katoliško politično društvo“ se klanja načelu, da mora biti vera podlaga vsemu in vsega tudi javnemu našemu delovanju; biti moramo katoličani povsod, ne le doma za pečjo, tudi drugod, vzlasti pri volitvah. Naše društvo vodi dalje namen Slovincem priboriti vse ustavne pravice v šoli in uradu, kakor neizprosno zahtevajo načela naše vere. Verni Slovenec ne pije, ne vpije, ne pleše za narod, pač pa se daruje, dela in moli za ljubljani svoj narod. Taka je ljubezen „brezdomovincev“ do naroda in prava je, jedino prava. — V občinskih zadevah namen je društvu braniti in hraniti zadnjo mrvo samostojnosti, ki smo si jo ohranili v sedanjih liberalnih, vsako samostojnost uničujočih časih. Samostojnost naših županij, naših občin braniti nam je kakor punčico svojega očesa. — V šolskih zadevah je naš namen: Verska šola! To moramo dobiti, sicer nam vse drugo nič ne pomaga. — V gospodarsko-socijalnih zadevah ima društvo namen pridobiti in utrditi veljavo krščanskim načelom pravice in ljubezni in priporočati varčno gospodarstvo z javnim imetjem. Pri vsaki priliki dviga glas, da naj se pravično vredé davki, vzlasti za kmete in obrtnike in naj se odstranijo krivice, katere kopljejo grob delavskim stanom.

Naše društvo ima namen in goji vsepovsod pravo avstrijsko demokracijo. In v tem oziru mu je naloga lahka, zakaj Slovenec je bil vsikdar zvest svojemu Bogu in zaradi tega vsikdar zvest svojemu vladarju.

To so v poglavitnih črtah nameni katoliško-političnega društva, za katere se društvo trudi pri-

Listek.

Bogatajeva hči.

1. Smrt očetova.

Vpokojeni stotnik Vidic je že nekaj let živel v malem mestecu K. s svojo jedino hčerko Gabrijelo. Stotnik sicer ni bil napučen človek, a skrival ni nikjer, da nič ne veruje, da je bogataj. Žena mu je kmalu umrla in to je bila zanj velika nesreča; še večja pa za hčer. Oče je mnogo skrbel, da bi se deklica izobrazila in olikala, a tega ni maral, da bi se mnogo ukvarjala s krščanskim naukom. Francosko, angleško govoriti, na klavirju igrati, v družbi lepo znati govoriti in prijazno se vesti, to je mislil stotnik, da je poglavitni namen šol za gosposke deklice. Poslal jo je torej v tako šolo, kjer so se vsega tega učile, kjer se je pa za-

nemarjalo najbolj poglavitno: vzrejevati in vnehati deklice za bogoljubno in delavno življenje.

Tako se je zgodilo, da Gabrijela ni imela veselja ne do molitve in ne do dela, ko se je vrnila iz šole k očetu. Zato pa tudi nikjer ni bila zadovoljna. Kako bi tudi bila? V višji dekliški šoli govorilo se je le o veselicah, o prijetnih družbah, o plesih, kamor zahajajo mladi lepi gospodiči, a vsega tega pa Gabrijela ni imela v malem mestu, kjer je oče prebival, družega pa ni znala; vzlasti se ji je nespametno zdelo hoditi v cerkev in nizkotno prijeti za kako delo v domači hiši. Seveda, kaj hoče taka bela, nežna ročica v kuhinji, kjer je v nevarnosti, da se omaže?!

V družbi očetovih prijateljev jej je bilo tudi dolgočasno. To so bili sami že bolj postarni možje, ki so se razgovarjali le o politiki, o vojskah, o vremenu, o pijači itd. Zato se je tukaj Gabrijela čutila zelo nesrečno in je vedno silila očeta, da bi se preselili v kako večje mesto.

raznih prilikah. Da se bo trudilo s tem večjim uspehom, zato treba društvu vedno več udov. Pristopajmo torej h katoliško-političnemu društvu in podpirajmo časnike, kateri pišejo v duhu tega društva. Zato se tudi ne ustrašimo nobenega boja, ker brez boja ni zmage.

V sklepnem govoru spominja se gosp. predsednik, da se ravno nocoj poklanjajo Slovenci na Štajerskem v prijaznem Celju svojemu cesarju, ki je prišel na slovensko zemljo ogledat si svojo vojsko. Pozivlja navzoče, naj se tudi oni pridružijo svojim

slovenskim bratom na Štajerskem ter izrazijo presvetlemu vladarju svoja udanostna čutila. Temu pozivu navzoči radostno pritrdijo z navdušenimi „slava“-in „živio“-klici presvetlemu cesarju.

Pred sklepom shoda se v lepih besedah zahvali mestni župan škofjeloški g. Valentin Sušnik odboru katoliško-političnega društva, da si je zopet izbral prijazno Loko za svoje zborovalešče, vzlasti zahvali prečast. g. predsednika in gg. govornike za njih trud in krasne besede, ki bodo Ločanom gotovo ostale v prijetnem spominu.

Kaj je novega po svetu?

Presvetli cesar prišel je pričetkom tega tedna v Celje, kjer so ga Spodnje Štajerci pozdravljali z veliko navdušenostjo. Okrog 20. septembra odpelje se cesar tudi v Prago, da si ogleda češko razstavo. To seveda ni všeč nemškim listom, ki so že dolgo časa trobili med svet, da cesarja ne bo v Prago, ker neki ni zadovoljen s sedanjimi razmerami na Češkem. — Tudi v **Zagrebu** vabi lepa razstava tujce od vseh strani v hrvatsko prvostolnico; tudi Slovenci v bližnjih dneh skupno obiščejo to razstavo. — **Nemški katoličani** bodo imeli letos svoj 38. katoliški shod v Gdanskem. Ker je na vzhodnem Pruskem mnogo Poljakov, zato bodo ti imeli en dan na shodu za-se zborovanje, ki se bo vršilo v poljskem jeziku. Tako lepo družijo katoliška vera razne narode mej seboj ter nas uči, da smo si raz-

lični narodi bratje, ki naj se ljubijo in medsebojno podpirajo. — V **Bruselju**, v glavnem mestu Belgije, imeli so socialisti ali prekucuhi svoj shod. Zbralo se jih je veliko od vseh krajev sveta. Prvi majnik hočejo vsako leto delavci praznovati in po vsem svetu zahtevati svojih pravic, in vzlasti delati na to, da se odpravi stalna vojska. Prav je, da se delavci in njih zastopniki zbirajo v obrambo svojih pravic, toda napačno je, da mnogi mej njimi hočejo to doseči s silo, kar pa oestro prepoveduje krščanska vera. — Dne 20. avgusta so v **Trijeru** na Nemškem slovesno razstavili Kristusovo suknjo, katere del hrani ondota cerkev kot dragoceno svetinjo. Slovesno službo božjo je imel škof Korum, ki je rekel v svojem govoru, da je Kristusova suknja, ki je brez šiva, podobna jedinstvi katoliške Cerkve. Iz vseh krajev, vzlasti

Stotnik je zelo rad imel svojo jedinico, zato se je tudi on pripravljaj na odhod. Prodal je svoje posestvo in ves denar je izročil svojemu prijatelju Blumu na Dunaju, ki je z denarjem kupčeval in si pri tem z igranjem na borzi pridobil veliko bogastvo. Tudi on je imel hčer, s katero je bila Gabrijela skupaj v višji dekliški šoli. Zato se je stotnik mislil preseliti na Dunaj. Toda človek obrača, Bog pa obrne.

Spomladi je bilo in stotnik se je na popotovanju prehladil ter moral v posteljo. Prijela ga je huda pljučnica in za starega moža je bila bolezen nevarna, smrtonosna.

Neki popoldan pride zdravnik. Gabrijela je zapustila očetovo sobo.

„Kaj bo z menoj, gospod zdravnik?“ reče stotnik s slabim glasom. „Kaj ne, da mi bo treba umreti?“

„Bog ne daj! — Kaj vendar mislite?“ pravi zdravnik. A glas njegov je bil tak, da je bolnik

precej uganil pravo misel zdravnikovo, katere ni hotel naravnost povedati.

„Ne zakrivajte nevarnosti staremu vojaku,“ pravi bolnik. „Seveda raji hočem, da bi Gabrijeli o tem nič ne omenili. Ne maram, da bi se mi jokala okrog postelje. Rad bi seveda videl, da bi bila hči preskrbljena; vendar tudi, tako upam, da ji ne bo nobene sile na svetu. Dal sem jo v šolo, kjer se je olikala in privadila lepega vedenja. Tudi nekaj denarja ji zapustim; upam torej, da bo tudi brez mene lahko živela.“

Stara dekla Barba je med tem razgovorom hodila ven in noter in vjela mnogo besed. „Seveda ima Gabrijela vsega dovolj,“ govorila je stara Barba sama seboj, „toda vere nima nobene, in vera je vsakemu za življenje najpotrebnejša.“ V tem pa jo pokliče nagloma zdravnik:

„Barba, Barba, hitro! Kje je Gabrijela?“ Urno naj pride k očetu, ki že umirajo.“

iz nemških vrè na tisoče ljudstva v mesto ogledat si znamenit spomin. — Kakor povsod, tako tudi na **Ruskem** silno množe svojo vojsko; vlasti je mnogo

vojakov nastavljenih ob nemški in avstrijski meji. Po vseh državah je vse v orožju, a povsodi povdarjajo potrebo mirnih časov. Komu je pač verjeti?

Kaj je novega po Slovenskem?

Iz Godoviča nad Idrijo se nam poroča, da je v ponedeljek dne 31. avg. popoldne ob 1/6. uri treščilo v kozolec veleposestnice gospe Podkrajšek-Sebalske. Kozolec je bil napolnjen s senom in natlačen z ravnokar požetim ovsom in pšenico. Posestnica je bila sicer zavarovana za kozolec, a je vendar hudo prizadeta, ker ji je letos ogenj vpepelil vse pridelano žito, lani pa vse poljske pridelke toča popolnoma uničila. Vendar pa je pri tem še velika sreča, da ni strela usmrtila moža in žene, ki sta isti trenotek pod kozolcem vedrila, ko je vanj treščilo, in so ljudje takoj prihiteli na pomoč ter so pod spretnim vodstvom posestnika g. Fr. Kankeljna, bivšega c. kr. žandarmerijskega vodje, ogenj omejili ter tako vsa druga v bližini stoječa gospodarska poslopja obvarovali, za kar bodi vsem tu javna iskrena zahvala izrečena. V teku 14 dni smo imeli danes drugič ogenj vsled strele; ljudje so vsi prestrašeni, češ, da tretjič gre rado, česar nas varuj ljubi Bog.

Celje. Svetli cesar so se pripeljali v mesto na angeljsko nedeljo zjutraj ob sedmi uri. Pri tihi sveti maši bili so ob devetih v cerkvi, ki je posvečena blaženi Devici Mariji. Vrli vladar je krasen vzgled zvestovernega kristijana in še posebej vnetega častilca matere Vzveličarjeve in naše. Ko je n. pr.

l. 1883. zadnjikrat bival med štajarskimi Slovenci in prenočil v Mariboru, v sobi-apaluici ni bilo podobne, ki bi predstavljala Marijo. Vsled tega je visoki gost Sam zaukazal, da so v njegovem bivališču oskrbeli sliko blažene Device. Sv. mašo so v imenovani cerkvi služili prečast. gospod Ogradi, opat in župnik Celjski. Po sv. opravi so se cesar vrnil v svoje stanovanje v poslopji c. kr. okr. glavarstva. Tukaj so se Nj. Veličanstvu poklonili: duhovniki mestni, c. in kr. dvorni dostojanstveniki v mestu prebivajoči, načelniki raznih uradov, okrajni odbor, zastopniki vojaškopodpornega društva „Rudeči križ“ imenovanega. Potem si je vladar ogledal farno cerkev, bolnišnico, muzej ali zbirko raznovrstnih starin; popoldne obiskal je ljudstveno veselico v mestnem vrtu, zvečer ob šesti uri vršil se je dvorni obed. Ob mraku se je na tisoče hiše zažarilo po oknih, a po hribih plameneli so brezštevilni kresi. Da je bila tudi bakljada in petje pred bivališčem cesarjevim, to se ob takih priložnostih zastopi skoro samo ob sebi. V ponedeljek in v torek so pa svetli cesar kakor vojak bivali pri vojaških vajah med vojski tretjega vojnega kora. Dne 1. septembra ob sedmi uri zvečer je ljubeznivi oče narodov avstrijskih zapustil prijazno mesto Celje.

„Gabrijela, Gabrijela,“ kliče Barba. „Po duhovnika!“ — A bilo je prepozno. Gabrijela je takoj pritekla, toda le enkrat se je še umirajoči oče ozrl nanjo s steklenim očesom, ko je Gabrijela vzdihovala: Oče, oče, nikar umreti!

Toda stotnik je umrl. Umrl, kakor je živel. Ni se spravil z Bogom, katerega je tajil. Zgrešil je svoje življenje in nepripravljen stopiti je moral pred večnega Sodnika.

2. Brez vere, brez tolažbe!

Po smrti stotnikovi je bilo življenje v malem mestu Gabrijeli neznosno. Kamor je stopila, povsod bila je sama. Imela ni nobenega opravila in nobene tolažbe v dnevih poskušnje. — Jedina stara Barba je bila pri njej, a kaj je hotela gospodičinja Gabrijela s staro Barbo, ki ni znala družega, kakor delati, moliti in v cerkev hoditi!!

Barba pa je Gabrijelo zelo rada imela in hudo ji je bilo, da sedaj toliko trpi. Stregla ji je z naj-

večjo vdanostjo in mnogo molila, da bi Bog vse prav obrnil.

„Poskusi moliti, Gabrijela,“ reče ji nekega dne stara Barba, ki jo vidi vso objokano in obupano. „Morda ti bo potem lažje.“

„Ej pusti te neumnosti, Barba! — Kaj mi bo pomagalo moliti? Če še toliko molim, očeta gotovo ne skličem v življenje.“ — Nejevoljna vstane, vzame klobuk in odide iz hiše — olikana Gabrijela!

„Kake sirote so te gosposke stvarce,“ pravi Barba. „Dokler jim je sreča mila, od samega vesolja ne vedo, kaj bi počele. Ako jih pa zadene kaka nezgoda, tedaj so vse zbegane in si ne vedo nič pomagati. Škoda za Gabrijelo, da so jo tako slabo izšolali. Dobra je in vse zna, samo, kar je najpotrebnejše, o tem ničesar ne vé. Bog ne daj, da bi se lotila kakega dela, ali da bi kedaj kaj molila!“

Gabrijela je ravno iz hiše stopila, ko ji pismo noša namenjen k njej, izroči pismo. Urno se vrne s

Cerkev in šola.

Zavetnik kuge sv. Rok v Dravljah.

(Zgodovinska črtica.)

(Dalje in konec.)

L. 1532 je kuga obiskala Tolminsko, in 10 let pozneje je pravični Bog — kakor pravi Valvazor — zopet spustil dvojno orožje svoje jeze nad Kranjsko: lakoto in kugo. Priletela je neizmerna jata kobilic, ki so pozobale vse, kar je bilo zelenega. Obrale so vso deželo. Spravile so se potem na kupe, začele gniti in smrdeti. Ker ni ničesar zraslo, so ljudje trpeli lakoto, in smrad kobilčji je napravil kugo, ki je davila še leta 1543. Na Goriškem so je bili že prosti in zato so dobro zavarovali mejo proti Kranjskem. Pričela je pa vnovič svojo košnjo leta 1553 v Kranji in jo nadaljevala, posebno po Krasu, leta 1554. Cepali so ljudje, kakor bilke pod kosó.

Priselila se je vnovič z Goriškega na Kranjsko leta 1563 in hudo morila po Ljubljani. Gosposke so pobegnile v Kamnik. Naslednje leto so jo pa imeli še v Šmariji in St. Rupertu na Dolenjskem, a tudi Ljubljana je ni bila še prosta. Klatila se je sem ter tje in se oglasila leta 1576 v Radečah. A ni bila še ugnana. Razsajala je leta 1578 zopet po vsem Kranjskem in jih posebno mnogo spravila pod zemljo v Cirkuici, ob Temenici, v St. Rupertu, na Krškem, v Novem Mestu in Kočevju. Da naslednje leto (1579) Ljubljana še ni bila čista, kaže to, da so se gosposke zaradi kuge preselile v Kranj, kjer je bil deželni zbor meseca novembra istega leta.

pismom v hišo. Nekaj posebno veselega je moralo biti v pismu, ker Barba je zapazila, da se je obraz razjasnil Gabrijeli, ko je pismo prebirala.

In za Gabrijelo so bile res vesele novice v pismu. Znana prijateljica z Dunaja, Blumova po imenu, povabila jo je, naj pride k njej na Dunaj, da se nekoliko razvedri po bridkih neizgovinah in izgubah.

Takoj je Gabrijela odpisala, da z veseljem pride na Dunaj in Barba je imela dosti opraviti, da je vse potrebno vredila in pripravila za pot. Kajti Gabrijela ni imela druge misli in želje kakor: „Proč iz tega pustega kraja, čim preje, tem bolje!“

„Z Bogom, Gabrijela, zdrava bodi in srečnejša se vrni!“ Tako se je poslavljala od odhajajoče Gabrijele zvesta Barba.

„Škoda, da je tej deklici tako zgodaj umrla njena dobra mati. Vse drugače bi bila vzrejena in vzlasti sedaj bi pri Bogu iskala pomoči, katere je toliko potrebna“, tako je modrovala Barba, ko je

Tudi Škofjaloka ima svoje kužno leto, namreč 1582. Gledala je le štiri leta morilka mirno v deželo, na to pa planila leta 1586 v Ljubljano, kjer je na zimo delala svoje žalostno obiskovanje.

Leta 1646 je grozovito morila kuga po Kranjskem, zlasti pa v ljubljanski okolici, v Dravljah, dalje v šentvidski župniji, ni ga bilo skoro duhovnika, koji bi se bil upal pastirovat med kužnimi. V tej stiski in bēdi oglaš se ljubljanski kanonik Marko Dolinar, ki je pozneje postal prošt, da hoče iti v Dravlje opravljat duhovno pastirstvo med kužnimi. Kapitelj, čegar je fara šentvidska, z veseljem sprejme to ponudbo. Stanovat gre Dolinar s svojim pomožnim duhovnom Andrejem Žlebnikom, ki je po kugi postal župnik v Št. Vidu, v posebno hišco v Dravlje. Tretji mesec že zahteva morilka svoje žrtve. Dolinar sklone na čast sv. Roku sezidati v Dravljah cerkev. Kakor hitro sosedne srenje z Ljubljančani vred to obljubo potrdijo, kuga poneha. Valvazor pravi, da je po mnenju ljudij priprošnja sv. Roka morilki iztrgala iz roke meč in ga zdrobila.

Ko se Dolinar vrne iz Dravelj, začne pri Ljubljančanih nabirati mile darove za cerkev sv. Roka. Ljudstvo je bilo zelo radodarno. Kapitelj je podaril svoj travnik v Dravljah, kjer se je leta 1646 začela zidati nova cerkev. Na dan sv. Roka je šla potem vsako leto slovesna procesija iz Ljubljane v Dravlje. Vodil jo je stolni prošt. Zbrali so se v velikanski spreved vsi cehi in bratovščine z zastavami in vojaki in gospôda in na tisoče ljudstva. Vzdignili so

gledala za vlakom, kateri je odpeljal Gabrijelo v daljni svet. Ondi je upala najti Gabrijela svojo zadovoljnost. Revica, ki ni vedela, da človek zadovoljnost nosi seboj. Ni spoznala, da vir njeni nezadovoljnosti tiči v njenem mrzlem, brezvernem srcu!

3. Obup.

Gabrijela je dobila na železnici prav raznovrstno družbo, ki se je kratkočasila z raznimi novicami.

„Ali že veste, da je na Dunaju neki judovski banki kar čez noč zmanjkalo sape? Mnogo ljudi bo tukaj zgubilo svoj denar. Nekateri še prav veliko.“

Ravno tukaj berem v listu, da se je vsled velikih izgub neki Blum včeraj vstrelil na Dunaju. Ta mož je namreč izgubil vse svoje imetje, a poleg tega je imel še za druge naložen denar pri tej banki. Tako pišejo listi, da je vzlasti veliko izgubil tudi neki stotnik Vidic.“

Gabrijela, ki je poslušala ta razgovor, vzdihnla je globoko pri tej strašni novici, s katero je zvedela,

se iz stolnice svetega Nikolaja in se v sprevodu tja vrnili.

Ker je pa l. 1682 kuga še hudo razsajala po Štirskem in po vsi savinjski dolini, bila je v dan svetega Roka procesija prepovedana v Dravljje. Zato jo je pa bratovščina „Odrešenika Sveta“ napravila po Ljubljani. Pred špitalskimi vrati so počastili podobo sv. Roka. Dopoldne je bila v stolnici sv. maša in nemška pridiga, popoldne pa slovenska. Tembolj slovesna je bila pa procesija v Dravljje 4. julija leta 1683 v zahvalo, da je kuga Kranjski prizanesla, ko je tri leta krog in krog davila. Vodil je spreved prošt Buccellenti. Pod cesarjem Jožefom II. je bil ta spreved odpravljen. Mnogo ljudij pa še dandanes privrè od vseh strani o godu sv. Roka v Dravljje. Da bi pač vsi vedeli — zakaj! Letošnja skupna procesija vseh ljubljanskih farã odšla je iz stolnice v Dravljje ponedeljek 17. avgusta ob 4. uri zjutraj.

Po zgrajenju draveljske cerkve je kuga tako rekòč slovo vzela od Kranjske. Strašila je še skoraj sto let po raznih krajih, a naša dežela je tembolj goreče molila in gosto stražo postavljala na mejah.

Leta 1726 je v Carigradu in okolici za kugo pomrlo okrog 200.000 ljudij. Bližala se je zopet našim krajem. Leta 1728 so jo imeli v Filipoplju, leta 1731 v Dalmaciji in Bosni. Umrlo jih je v Travniku 3500, v Jajcu 3000, v Sarajevu 5400, v Mostaru 8500. Prišla je celò med turško vojsko, ki je ležala jedno uro od avstrijske meje. Ker je naslednje leto še morila po vsem turškem cesarstvu, ni pustila naša straža žive duše čez mejo, če je bilo količkaj sumljivega.

da je očetov prijatelj zapravlil vse njeno premoženje, da je sedaj — beračica na svetu in da nima nikamor iti. Zakaj k Blumovim ne more, ker se je oče usmrtil in ker so vse izgubili.

Obupne misli rojile so Gabrijeli po glavi. Življenje za njo sedaj ni imelo nobene cene. Zakaj denar imeti, veseliti se, uživati, to je bilo pri njej — življenje. A kaj hoče sedaj brez denarja na svetu? Kratkòčasiti se ne bo mogla, kajti za to treba denarja, drugega na svetu tako ne zna, delo ji je — prenizko, molitev prenespametna.

„Kar je Blum storil, ko je prišel ob vse, to tudi meni kaže storiti.“ Ta grozen sklep je zorel v njenem srcu. — Neki mlad mož, ki je sedel blizu nje, zvedel je za vzrok njene obupnosti in jo je skrbno opazoval. Gledal je, kako je nekaj poskušala pri vratih voza, kakor da bi jih hotela odpreti. Nekaterikrat je pogledala tudi skozi okno. „Sedaj smo kmalu na visokem mostu, kaj ne da,“ vpraša Gabrijela poleg sebe sedečega gospoda. „Kmalu bomo tam, a takrat bi Vam ne svetoval gledati

Zadnjikrat so se Kranjci tresli pred kugo leta 1738, ko je ljud morila okoli Oseka po Slavoniji. Sredi minolega stoletja se je pa človeška kuga za vselej poslovila od naših krajev ter umaknila — koleri, koja je pred šestimi leti rojila i po Ljubljani. V zadnjem času se je zelò nevarno pojavila ob Radečem morju, kjer umre na dan na stotine ljudij.

A. S.

Rim, 16. avgusta.

Skušnja je šola. Tako mi je pripovedoval in zabičeval ob vsaki priliki pred leti mož, ki sicer ni mnogo študiral v svojem življenji, pak je vendarle hotel kaj veljati. Te besede prišle so mi na misel danes, ko sem se namenil, Vam dragi bralci „Domoljuba“, zopet napisati kratek list iz večnega mesta. Dasi so zaprte vse šole in zavodi, bivajo vsi zunaj mesta na deželi ali v gorah, je vendar vkljub vročine mogoče v našem mestu kaj priučiti si, in pa vkljub temu, da imamo vsi šolarji — stari in mladi — sedaj „vakance“. Treba je le poseči v šolo skušnje. Kaj pa sem si vže priučil v tej šoli? No, če drugega ne veliko, vsaj to zavest imam letos ob velikem šmarnu, da tisti, ki o rimski vročini pišejo, navadno pretiravajo. Pred leti sem si domišljeval tudi jaz, da Rim postane ob vročih mesecih kakor afrikanska puščava, v kateri nihče ne more bivati in kakor okužen kraj, kjer nevsmiljeno gospoduje nevarna mrzlica, tako imenovana „malária“. V sredi je resnica. Dasi je vročina ob pasjih dnevih zares huda (osobito od 11. ure do 4. popoldne), tako da ob tem času ni mogoče z naporom delati, in tudi

skozi okno, ker pogled v ta prepad, ki se vidi t mosta, ni prijeten za človeka.“

V tem pa se pripelje vlak na most, in jame bolj počasi voziti. Gabrijela pa v trenutku odpre vrata pri vozu in hoče planiti čez mostovo ograjo v propad. Izvršila bi bila gotovo ta grozen poskus, da je ni pridržal za obleko mladenič, ki je ves čas njeno gibanje natančno opazoval in se mu je zdelo, da ženska namerava nekaj takega storiti.

Popotniki v vozu so seveda vsi prestrašeni povpraševali, kaj da to pomeni, ko je Gabrijela nezavestna slonela v kotu voza. Pri padcu namreč je omahnila ob steno voza, ko jo je prijel za obleko sosed v vozu ter se pri tem močno poškodovala.

Dolgo časa je bilo potreba, da se je Gabrijela zopet zavedla. Rudečica jo je oblivala po obrazu in naenkrat je bila zopet vsa blede, znamenje, da je vse vrelo in kipelo v njenem srcu.

„Oh, zakaj že nisem tam doli v globini propada? Cemu sem še na svetu, da ljudje gledajo in — me

navadni dninarji med tem časom počivajo, se sicer, ako je kdo v senci, vročina vže tudi prenese. Kar se pa tiče mrzlice, je sodba moja ta, da je kraj tu dorzeten zanjo, ali samo tistih oseb se prime, ki nimajo dobre, zdrave hrane, ali pa neredno in nezumno živé. Zato pa se mi dozdeva, da narod tu pri nas veliko bolj pazi, da ne bi pregloboko pogledal v kozarec. Pravega pijanca, ki bi razgrajal in se zaletaval sem in tje, odkritosrčno rekoč nisem še opazil, dasi imam vsaki dan priliko opazovati mimgredé življenje po gostilnah. Tu se namreč vse življenje in gibanje godi po ulicah. Črevljar raztegne svojo delalnico pred vrata na ulico, prodajalnice so vse na stečaj odprte, ravno tako tudi gostilnice, v katerih vže iz ulic lahko dotične osebe opaziš. Morda bi bilo tudi pri nas več zdravja po hišah, ako bi bilo več mirú po gostilnah? Kaj menite? . . .

Večina tu živečih kardinalov biva sedaj na deželi. Od tam se po opravih sem in tje pripeljejo v mesto, a zopet kmalu zapusté razgreto zidovje. Sveti oče pak so vedno v Vatikanu. Večinoma vsaki dan popoldne gredó nekoliko na vrt, tam počivajo, posedajo, se sprehajajo in — molijo. Ob tej priliki je tudi marsikateremu romarju, ki bi sicer ne mogel do sv. očeta, dano pogledati obličje najvišega cerkvenega poglavarja. Navadnih zaslíšanj, kakor so bila poprej vsaki teden, sedaj ni. Pač pa se pride k maši svetega očeta, seveda z dobrim priporočilom. Tako je bilo na praznik velikega šmarna dopuščeno dvanajsterim osebam, da so bile navzoče ob osmih pri

tej slovesnosti, med temi štiri ženske. Iz našega zavoda sta bila dopuščena vsled priporočila dva bogoslovca iz olomuške nadbiskupije, ki bivata za teden dni v Rimu. Ta dva sta mi radostno pripovedovala, da so sveti oče med mašo obhajali tamkej navzoče, potem pa ob koncu svetega opravila na svojem stolu sedeč še prijazno z vsakim izpregovorili kako besedo. Vsi navzoči so bili seređa do solz ginjeni. Kako tudi ne? Osemdesetletni, telesno slabotni starček pa vendar kaže ob vsaki priliki, kako čisla in ljubi otroke svoje velike družine. Na moje vprašanje, kako se jima zdé telesno sveti oče še pri moči, sta bogoslovca odgovorila, da na prvi pogled so videti silno slabotni, ali kader sedé na svojem sedežu in izpregovoré kako besedo, tedaj se trdnost njihova zopet pokaže. Bog jih ohrani!

Za romarje meseca septembra se delajo velike priprave. Francoska se bode kakor vedno tudi letos skazala s svojo mnogoštevilnostjo. 21 tisoč romarjev v raznih oddelkih je napovedanih samo iz Francije. Med dijaki se bode udeležilo skupnega romanja tudi 40 mladeničev iz Soluna, ki bodo gotovo z veseljem obiskali novo kapelico sv. Cirila in Metoda.

Da, res je: naj bodo socijalne razmere v Rimu še tako slabe, naj italijanska vlada še tako si prizadeva uničevati vpliv papežev, to se kaže vendarle pri vsaki priliki: Rim je papežev, in pripada le njemu.

O romarjih kaj zanimivega prihodnjič. — Zdravi!

A. Karlin.

zasmehujejo kot — samomorilko, ki je hotela vničiti svoje mlado življenje."

"Nikar tako govoriti, drago dete," spregovori v bližini neki star redovnik. "Nečem spraševati, kaj te je gnalo v ta neznani propad. Toda, ako veruješ v Boga in veš, da imaš neumrljivo dušo, ako ti je znano, da na onem svetu Bog plačuje, a tudi kaznuje, tedaj nikar ne misli, da bi si bila s tem svojo nesrečo zmanjšala. — Upaj, dete moje, saj tudi nad teboj čuje Oče nebeški in tudi ti imaš prostora dovelj v njegovem božjem Srcu."

Te prijazne očetovske besede so nekoliko pomirile razburjene valove obupnih strastij, ki so divjale v srcu nesrečne Gabrijele.

"Ah, blagi gospod, ne zamerite mi! Sirota sem na svetu. Mater sem komaj poznala; očeta mi je nedavno vzela bridka smrt in sedaj v vozu sem zvedela, da sem tudi ob vse premoženje, katero je moj oče imel shranjeno pri svojem prijatelju Blumu, o katerem ste govorili, da se je usmrtil, ker je zgubil vse imetje, tudi imetje mojega očeta. Jaz

sem sedaj sirota — beračica na svetu. To je zame prehud udarec. Kaj hočem sedaj in kam naj se obrnem?" . . .

"Povabim Vas, da pojdete z menoj, dokler se ne pozdravite," reče ji mladenič, ki jo je rešil smrti.

"Ne, tega ne storim," reče v svojem napačnem ponosu zadeta Gabrijela, "miloščine nisem vajena prositi, a ne tudi uživati."

"Dobro," pravi mladenič, "ako tega nečete, naznanim Vas policiji zaradi poskušene samomora."

Tedaj pa se vzdigne razžaljena in prestrašena Gabrijela. "Kaj pravite. Kaj ima policija z menoj?"

"Poskušan samomor je kaznjivo dejanje" odgovori mladenič.

"Tega ne! Te sramote ne!" vzdihuje Gabrijela. "Rajše grem še z Vami!"

"Le pojdi z blagim mladeničem, ki ti je rešil življenje", reče redovnik, "in uči se spoznavati važnost našega življenja, okleni se molitve, poprimi se dela in namen življenja, ki ti je sedaj neznosna uganjka, ti bo jasen; prepričala se boš, da ga nimamo dražjega

Razne novice.

(Volilec v kmetskih občinah radovljiskega okraja.) „Katoliško-politično društvo“ v Ljubljani priporoča volilnim možem v radovljiskem okraju, naj dne 10. septembra pridejo vsi v Radovljico ter naj oddajo svoje glasove kandidatu „Katol.-političnega društva“ preč. g. Jan. Mesarju, župniku na Boh. Bistrici. — Volitve volilnih mož so se skoro povsodi prav častno izvršile za Gorenjce. Večinoma po vseh občinah so izvoljeni taki možje, ki bodo soglasno volili g. Mesarja za svojega poslanca.

(Shod „Katoliško-političnega društva“ v Žužemberku.) Na Mali Šmaren, dne 8. septembra, bo ob 3. uri popoldne v župnijskem dvorcu v Žužemberku javni shod „Katoliško-političnega društva“. Poročala bodeta g. državni poslanec Povše o delovanju v državnem zboru in g. Ign. Žitnik o delovanju deželnega zbora. Shodu bo predsedoval preč. g. kanonik Klun. Na shod so povabljeni vsi volilci dotičnih okrajev in želeli je, da jih prav veliko pride na shod.

(Nevihite.) Iz raznih krajev poročali so listi zadnje tedne o strašnih nevihtah, o streli, toči, nalivu, viharju, ki so razsajali po raznih krajih, vzlasti silno okoli sv. Višarij. — Hudega vremena, reši nas o Gospod!

• (Duhovniške premembe v ljubljanski škofiji.) Premeščeni so čč. gg.: Janez Dobnikar, kapelan v Dobrepoljah, gre za farnega upravitelja na Janče;

Julij Čuk, kapelan na Igu, gre za administratorja in spirit. in prvega kapelana v Dobrepolje; Konrad Texter, kapelan in beneficijar v Šmartinu pri Litiji, gre za kapelana na Ig; Jožef Novak, kapelan na Krki, gre v Dob; Janez Možina, kapelan v Slavini, je imenovan za ekspozita v Harijah; Janez Lesar, kapelan v Trnovem, gre v Slavino; Simon Šmitek, kapelan v Laščah, na Vrhniko; J. Mauring, kapelan v Mokronogu, v Vodice; Franc Avsec, kapelan v Metliki, gre v Škocijan pri Dobravi; Gašpar Majar, kapelan na Dolih, gre v Predvor; Ferdinand Čekal, kapelan na Jesenicah, gre na Bohinjsko Bistrico. — Na novo so nameščeni čč. gg.: Janez Globelnik gre k sveti Trojici pri Tržišču; Anton Hribar v Podzemelj; Franc Indof na Dole; Janez Kalan v Dol; Jan. Lovšin v Mokronog; Jakob Matijan na Jesenicah; Franc Pavlič kot kapelan in beneficijar v Šmartin pri Litiji; Franc Pešec v Lašče; Henrik Povše na Krko; Alojzij Rudolf v Trnovo pri Il. Bistrici; Viktor Steska v Kočevje; Janez Zabukovec v Metliko.

(Pri Sv. Jakobu) v Slovenskih Goricah je umrl dosluženi nadučitelj, g. Vido Majcen.

(V Brebrovniku) blizu Ljutomera pogorela je viničarija, lastnina Lahova s Pavlovčaka.

(V Kločevniku pri Konjicah) je viničar Anton Romih s sekiro usmrtil svojo svakinjo. Morilec so

zaklada, kakor je življenje posvečeno delu in molitvi, s katerima si zamoremo pridobiti neskončno srečno večnost.“

4. Srečen konec.

Za Gabrijelo se je pričelo novo življenje v hiši njenega rešitelja, blagega mladeniča. Težko ga je doma že pričakovala njegova skrbna mati; čudila se je, ko je videla, v kaki družbi da je prišel, a ko ji je sin pojasnil, kaj se mu je pripetilo na potu, sprejela je prav prijazno svojo novo hčer ter ji stregla na vse strani, vzlasti ko je spoznala, kako slabo vzgojo je imela v svojih šolarskih letih. — Prijazno solnce vabljivega krščanskega življenja, ki se je razevitalo v tej blagi družini, svetilo in ogrevalo je tudi mrzlo srce naše Gabrijele. Ker ni hotela, da bi bila nepriodoma pri hiši, pomagala je materi pri delu in tudi v cerkev je hodila; začetkoma, ker si ni upala ugovarjati, sčasoma pa je že težko pričakovala nedelje, da si v cerkvi nekoliko olajša svoje srce.

Spoznavala je vedno bolj pravi namen življenja, priljubila si ji je molitev, omililo se ji je delo in v

tem je prebila najhujšo preskušnjo svojega življenja, katero je zakrivila njena slaba vzgoja.

Ko si je domač sin nekaj let pozneje izbral nevesto, ni je imel daleč iskati. Gabrijela mu je bila hvaležna in iz srca vdana; v dveh letih se je popolno spremenila in mati mu je zatrjevala, da si boljše gospodinje ne more želeli, kakor je Gabrijela.

Po poroki pripeljala sta se novoporočenca v mestece K., kjer je nekdanj Gabrijela tako nezadovoljno živela s svojim očetom. Imela je ondi še nekaj svoje oprave, katero ji je še vedno hranila stara Barba.

Tedaj pa se je zdelo, da se je Barba pomladila. Videla je, kako spretno in marljivo Gabrijela sama vravnava svojo opravo; opazila je, da je zjutraj urno šla v cerkev k sv. maši. Tedaj je bila Barba srečna misleč: Gabrijela sedaj rada moli in dela. Sedaj je gotovo srečna. — Gabrijela je videla, kako se Barbi ta sprememba čudna dozdeva, zato ji reče:

„Ti se čudiš, Barba, nad spremembo pri meni. Glej, popravili so dobri ljudje z velikim trdom in z molitvami, kar je zakrivila slaba vzgoja, katere nikomur ne privoščim.“

spravili pod ključ v Konjicah. Tukaj se je pa v ječi — obesil.

(Na Slatini) je trinajstletni učenec Franc Eker z nožem pehnil petnajstletnega Materža Colnariča tako hudo, da je ranjenec čez nekoliko minut izdahnil dobo. Mladi morilec je minolo zimo nevarno ranil tudi svojo součenko Rozalijo Tramšek. Hudo bo než sedaj prebiva v ječi v Rogateu.

(Z Dobrne) se nam piše, da je minolo nedeljo zvečer po tamošnjih vrhah gorelo 15 kresov; pri mnogih so tudi streljali, a pri enem so spuščali celo rakete.

(V Mariboru) so se dne 24. do 28. avgusta vršile duhovne vaje ali eksercicije za duhovnike. S knezoškofom vred se je k pobožnosti zbralo 70 gospodov.

(Teča) je dne 23. avgusta precej škode napravila pri sv. Juriju blizu Ljutomera, potem v Halozah, tudi ob potoku Hudinja pri Novicerkvi.

(Z Vrhniko) se nam poroča: Otvorjenje „Katoliškega društva rokodelskih pomočnikov“ se je zadnjo nedeljo prav lepo in dostojno vršilo. Iz Ljubljane, Šentvida nad Ljubljano in Novega Mesta se je pripeljalo dopoldne nad petdeset gostov, katere je pri prvem slavlolu prav iskreno pozdravil vrhniški župan g. Gabrijel Jelovšek. Ob 10. uri je bila slovesna sv. maša, katero je daroval čast. gospod prof. Gnezda, govoril je čast. gosp. dr. Marinko o potrebi in koristi katoliških rokodelskih društev. Popoldne je bila prav živahna zabava.

(Dolenjska železnica.) Vsled dopisa vodstva za zgradbo dolenjske železnice v Ljubljani z dne 24. avgusta t. l. bodo pričeli na nameravani progi dolenjske železnice kopati jame, da se prepričajo, kako košno da je zemljišča in da morejo napraviti natančen proračun. Vodstvo se bode z dotičnimi posestniki pogodilo na ta način, da vzame za eno leto v najem oni prostor, kjer bode izkopalo jamo, po preteku tega časa pa zopet izročilo posestniku v prvotnem stanju, ko bi se isti kraj v tem času stalno ne razlastil. Vodstvo ima za to delo pravico po zakonu z dne 18. svečana 1878; ko bi se kateri posestnik ustavljal, more ga c. kr. okrajno glavarstvo k temu prisiliti.

(Premovanje konj v Kraju) se je vršilo včeraj. Pripeljali so 16 kobil z žrebci, 10 mladih brejih kobil in 10 žrebce. Premije so dobili, in sicer za kobile z žrebci: Janez Molj iz Vogelj 35 gld., Jos. Križnar iz Stražišča 20 gld., Fr. Dolenc iz Kranja, Anton Firingar iz Stražišča in Miha Prešeren iz Vižence po 15 gld., J. Pogačnik iz Bistrice in Mat. Golob iz St. Jurja srebrni svetinji; za mlade breje kobile Fr. Rožman iz Stražišča 25 gld., P. Jerala iz Žuj 20 gld., J. Gros iz Gorič 15 gld., Miha

Burgar v Spod. Berniku in L. Boštar iz Suhe srebrni svetinji; za žrebce J. Pavlin od Sv. Križa in Jos. Primožič s Pristave po 10 gld., Mat. Barle z Luže, Anton Golob iz Stražišča in T. Prešern iz Lesc srebrne svetinje.

(V Kranjski gori) je že 16 let hromi gospod J. Pečar obhajal 25 let svojega mašništva. Ta dan so gospoda prinesli v cerkev pred altar; ljudstva, posebno mladine, se je veliko zbralo. Pridigal je prelepo g. Jan. Ažman, župnik gorjanski, sv. mašo je daroval g. J. Varl iz Trsta, oba sošolca g. Pečarja. — Bog naklanjaj tudi v prihodnje mnogo potrpežljivosti težko skušanemu srebrno-mašniku.

(Marija sedem žalosti.) To je nova molitvena knjiga, katero je lepo, jasno in pregledno sestavil gosp. Jan. Ev. Mauring, kapelan v Mokronogu, kjer je sloveča božjepotska cerkev žalostne Matere božje. — To knjigo vzlasti častilcem Marijinem iskreno priporočamo v nakup. Velja v raznih vezeh 90 kr. do 1 gold. 30 kr. Dobi se pri založniku J. Bonaču in v „Katoliški Bukvarni.“

(Med nebom in zemljo.) Preteklo jesen nekega dne gledali so Dunajčani na trgu sv. Stefana, kako je nek človek celi četrt ure visel iz stolpa sv. Stefana med nebom in zemljo. Bil je to ognjegasec Klemen Lohr, ki je opravljal službo. Brisal je okna opazovališča; brisača mu med delom pade skozi okno iz rok, on jo hoče vloviti, a pri tem omahne in pade čez okno; vjame pa se na 5 do 6 metrov dolgo vrv in tako visi cel četrt ure med nebom in zemljo. Ognjegasilci so urno prihiteli na pomoč svojemu tovarišu ter ga rešili iz neprijetnega položaja. Bil je tako preplašen in oslabeel, da so ga nesli v bolnišnico, vendar vesel, da se je vjel na vrv; sicer bi se bil razdrobil, ko bi bil padel na tla.

(Tržna cena v Mariboru) Pšenica 8 gold. — kr., rž 7 gld. 20 kr., ječmen 6 gld. 20 kr., oves 2 gld. 90 kr., kornuza 6 gld. 40 kr., proso 6 gld. 60 kr., hajdina 5 gld. 80 kr., krompir 1 gld. 70 kr., vse po hektolitru; kilo fižola 11 kr., leče 28 kr., graha 24 kr., masla 1 gld., masti 64 kr., putra 90 kr., sira 12 kr., slanina (špeha) sveže 57 kr., poveljene 70 kr.; liter mleka svežega 10 kr., posnetega 8 kr., prosega pšena 13 kr., repičnega olja 40 kr., laškega olja 48 kr.; jajce 2 qr.

Lisnica vrednikova: Kdor „Domoljuba“ pošlje kako novico, raj se vselej podpiše, da vemo, s kom imamo opraviti. — Na mnoga vprašanja: „Domoljub“ se še vedno narača do novega leta brezplačno, in kadar naročnine 30 kr. pošlje, zaračunani se mu do konca l. 1892. — Zopet letos se število naročnikov „Domoljubovih“ prav veselo množi, hvala zato vsem blagim prijateljem! — Gledé stvari, ki se priporočajo v naznanilih na zadnjih straneh „Domoljuba“, ne moremo biti porok, da so vse tako lavratne, kakor se hvalijo.

■ Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne
17. septembra.

Tržne cene v Ljubljani

dne 2. septembra.

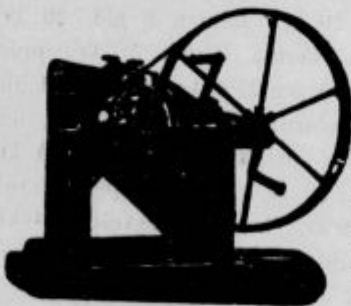
	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hktl.	8	77	Špeh povejen, kgr.	—	64
Rež,	6	65	Surovo maslo,	—	72
Jčemen,	3	90	Jajce, jedno	—	2
Oves,	2	92	Mleko, liter	—	8
Ajda,	4	87	Goveje meso, kgr.	—	62
Proso,	4	87	Telečje	—	52
Koruza,	5	40	Svinjsko	—	60
Krompir,	2	50	Koštrunovo	—	40
Leca,	10	—	Pisaneč	—	40
Grah,	10	—	Golob	—	17
Fižol,	9	—	Seno, 100 kgr	1	78
Maslo, kgr.	—	82	Slama,	2	14
Mast,	—	66	Drva trda, 4 mtr.	6	80
Špeh svež,	—	58	„ mehka,	4	20

Loterijske srečke.

Brno	2. septembra:	59,	28,	34,	86,	8.
Dunaj	29. avgusta:	76,	82,	52,	12,	42.
Gradec	29. avgusta:	49,	16,	9,	72,	73.
Line	29. avgusta:	88,	36,	65,	6,	38.
Praga	26. avgusta:	15,	48,	69,	37,	47.
Trst	22. avgusta:	38,	10,	61,	1,	75.

Vsi stroji za kmetijstvo in vinorejo!

Plugji, brane, njivni valarji, sejalnice, stroji za košnjo, obračalnica za seno, konjske zobače, stiskalnice za seno, mlatilnice, gepelji, loko-

mobili, trieure, snažilnice žita, stroji za robkanje turšice, slamoreznice, stroji za trenje žita, za rezanje repe, za mlenje in meškanje sadja, za stiskanje grozdja in oliv, peronospora-aparati, stroji za lupljenje ovočja, sušilnice za ovočje in zelenjad, smrki (pumpe) za vino, kletne priprave, smrki za vodnjake, krožne žage, decimalne tehtnice, tehtnice za živino, mlečni separatorji, priprava za vzdigavanje sodov, stroji za vrtnanje, avtomatično delujoče stiskalnice sladke krme, stroji za žetanje,

(20—14) treslice itd. (20—12)

Vse najbolje izdelano po najnižji tovarniški ceni.

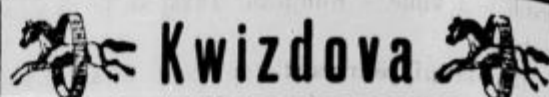
Jamstvo! Pripravno plačevanje! Čas poskušnje!

[Zaloga kmetijskih in vinorejskih strojev

IG. HELLER, II, Dunaj, Praterstrasse 78.

Bogato ilustrovani 144 strani obsežajoči ceniki v nemškem, italijanskem in slovanskem jeziku se pošiljajo gratis in franko.

■ Zanesljiv zastopnik se povsod vsnujejo. ■

Korneuburška živinska redilna štupa za konje, govedo in ovce.

Vše skoro 40 let z najboljšim uspehom rahljena v pre mnogih hlevih pri pomanjkanju ješčosti, slabem prebavljanju, da dajejo krave boljše mleko in v večji meri; bistveno utrjuje naravno moč svinji proti okuževalnim vplivom.

Cena $\frac{1}{2}$ škatljici 70 kr., $\frac{1}{4}$ škatljici 35 kr.

Praci z gornjo varstveno znamko se dobiva v vseh lekarnah in drožerijah v Avstriji in na Ogerskem.

Vsak dan pošilja po pošti glavna zaloga (10—7)

Franc Iv. Kwizda,

c. in kr. avstrijski in kr. rumunski dvorni zalagatelj, okrožni lekar, Korneuburg b. Wien.

162 Na prodaj je (3—2)

hiša z vrtom in njivami

za 20 in več mernikov posetje. — Več se izve pri Jakobu Jegliču v Dupljah, p. Podbrezje.

Štefan Čadež,

podobar in pozlatar v Dupljah, p. Podbrezje.

se priporoča prečast. duhovščini za naklonitev podobarskih del po primerno nizki ceni. (6)

Priporočilo.

M. Borušak,

urar

v Zagorji
za Savo

se priporoča preč. duhovščini in cerkvenim predstojništvom za popravke vsake vrste in vseh delov

turnskih in cerkvenih ur.

Za dobro in trajno popravilo jamči za dobo štirih let. 165 (4—2)

Priporočilo.

Prporočilo!

Podpisani se priporoča velečastiti duhovščini za izdelovanje **duhovniških sukenj, talarjev, burnusov** itd.

Tudi imam vedno najboljše inozemsko sukno, tosking, lasting itd. v zalogi ter zagotavljam točno in solidno delo, po mogoče nizkih cenah. Spoštovanjem

F. Casermann,

4 Šelenburgove ulice 4
Ljubljana.

(6-3) Št. 161.

Simon Dolinar,

izdelovatelj harmonik in harmonijev

v **Škofji Loki**, (4-4)

priporoča v nakup voč svojeročno izgotovljenih

harmonijev

z jeklenimi jezički in prav močnim glasom. — Tudi **ročne harmonike** s tremi in štirimi vrstami se dobivajo pri meni po najnižji ceni.

500 goldinarjev

se zagotavlja vsakemu bolehačemu na plućih, komur ne pomaga **svetovnoznani maltozni izdelek**. — Kašelj, bri-pavost, naduha, plućni in sapniški katar, izmečki itd. prenehajo že v malo dneh. Na stotine jih je to zdravilo rabilo že z uspehom. **Maltoza** ni tajno sredstvo, napravljena je z vplivom slaja in koruze. Spridevala najvišjih avtoritet se lahko ogledajo. — 3 steklenice z zabojem gl. 3.—, 6 steklenic gl. 5.—, 12 steklenic gl. 9.—

Albert Zenkner,

(3) izumitelj maltoznih preparatov v Berlinu

Pečarja

Uran in Večaj

priporočata svoje trdno in lepo narejene peči in druge glinaste izdelke po najnižji ceni. Blago se dobiva v Ljubljani, Gradišče, Igriške ulice št. 8. (8-6)

Obrabljene pismene marke kupuje vsak čas

G. Zechmayer, Nürnberg.

Obrazci zastoj. (20-13)

Najnižje cene.

Freisleke, Dopravila

L. Mikusch,
tovarna delavkov,
Ljubljana, Metelk trg 15.

Največji izbor

Robi za na glavo,
svilnati in volneni, v najrazličnejših bojah, platno, kotonina,
hlačevina, volneno blago
lepo, močno, dvojne širokosti, meter po 50 kr. in više.

Fr. Petrič,

trgovina z manufakturnim in kramarskim
blagom
v Ljubljani, Špitalske ulice 6

priporoča svojo največjo zalogo in najraznovrstnejšo izbero

modnega in kramarskega blaga,

sukna za moške in ženske obleke.

Domaća tovarna!
Poleg Lingarjevih ulic.

Najnižje cene!
Geniki in vzorci franke!

Zahvala.

Domača

c. kr. priv. avstrijska zavarovalna družba

„DONAU“

na Dunaju,

ki zavaruje proti požaru, na življenje,
prevažanje in vsakovrstno zrcalno
steklovino

izplačala mi je — *akorarno ni-
sem pravočasno vplačal za-
varovalnine* — potem prosto-
voljne podaritve vsled požara pro-
vzročeno mi škodo.

Ta izvanredno človekoljubni
čin mi je pač opravičen povod, da
se kar najtopleje zahvalim javno
zavarovalničnemu vodstvu ter za-
varovalnico samo priporočim vsa-
komur.

Köttmannsdorf na Koroškem
meseca avgusta 1891.

× Matija Valentin,
sin Filip Valentin,
oškodovanca.

Jos. Kometter, A. Koller,
priči.

Da se je res vse tako zgodilo potrjuje:

Županstvo v Köttmannsdorfu.
dné 7. avgusta 1891.

Sablatnig, župan.

Naznanilo.

Slavn. p. n. občinstvu naznanjam, da lastnoročno iz-
delujem vsa v

čevljarsko obrt

spadajoča dela natančno po naročilu in najnižji ceni.

F. Vodišek,
Kongresni trg 14, III. nadstropje.

164 (3-2)

Izdajatelj: Anton Kržič.

Odgovorni urednik: A. Kalan.

Tiska „Katoliška Tiskarna“.

Ravnokar je izšla molitvena knjiga

„Marija sedem žalosti“

posebno priporočena po visokočast. knezo-
škofjskem ordinarijatu.

Cena knjigi: (7)

vezani v platno	gkl.	— 90
„ usnje, z marmorirano obrezo	1	—
„ usnje, z zlato obrezo	1	10
„ usnje, z zlato obrezo in pozlačena	1	20
„ črni šagren, z rdečo obrezo	1	20
„ rnjavi šagren, z zlato obrezo	1	30

Naprodaj pri **Janezu Bonaču**, knjigo-
vezu v Ljubljani. — Dobiva se tudi v „**Katol.**
Bukvarni“ v Ljubljani (10-1)

Andrej Zlobec,

posestnik in trgovec v Krajni vasi št. 23

priporoča

brinje za kuhanje žganja.

Kdor želi brinje kupiti in zvedeti ceno, piše naj **Andr.**
Zlobcu, v Krajni cesti št. 23 p. Detavije na Krasi. (2-1)

Preselitev trgovine.

(52-4)

Štefana Nagy-ja

trgovina z železjem, ro-
kodelskim, hišnim in ku-
hinjskim orodjem

je od dné 1. julija t. l. nadalje

na Valvazorjevem trgu št. 5
(prej France Trček)

v poslopji okrajnega glavarstva.

Tinktura za želodec,

katere iz kineske rabar-
bare, kerhlikovega lubja
in svežih pomerančnih olup-
kov prireja **G. PICCOLI**,
lekar „pri angelju“ v
Ljubljani, je mehko, toda
ob enem uplivno, delo-
vanje prebavnih orga-
nov uraja, joče sredstvo,
ki krepi želodec, kakor
tudi pospešuje telesno
odprtje. — Razpošilja jo
izdelovatelj v zabojčkih po
12 in več steklenic. Zabojček
z 12 stekl. velja gl. 1.36, s
55 steklen., 5 Kg teže, velja
gl. 5.26. Poštino plača
naročnik.

(60 - 20) (60 - 51)